

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوار رنده

محل اداره :

مشرق افکار

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوويه
قبول اولنور

درج ايده بن آثار اعاده اولنور

ديش، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات و سياستمانده ربا لخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و شئون اسلاميه و بحث ايد و هفته ده بر نشر از انور.

آبونه بدلي

سنه لکي التي آيلني

ممالك عثمانيه	ايچون	٦٥	٣٥	غروش
روسيه	»	٦٠٥	٣٠٥	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	١٧	٩	فرائق

صاحب و مؤسسلي :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تأسيسي

١٠ تموز ٣٢٤

در سعادتده نسخه سي ٥٠ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريليرسه سنوي
٢٠ غروش فضله آلنير

عدد : ١٠٧

١٨ رمضان ٣٢٨ پنجشنبه ٩ ايلول ٣٢٦

بشنجي جلد

بر مرحمت کبی تلقی ایدله‌سی لازم کلیورمش ! هر نه ايسه زواللی رضا طهراندن خائب و مأیوس عودت ایدیور ! مکر ، بی‌جاردی یکی بر فلاکت بکلیورمش ! شکایتدن بی‌خبر اولان شاهزاده بوکره زواللی‌نک قیزی ، جبراً آلیور و آکاده قالدینه یایدینی معامله بی اجرا ایدیور . صوکیه صره اوغلانه کلیور . بوکره ده رضا طهرانه کیدیور و عرضحال ویریور . شاه زواللی‌نک قتلنی امر ایدیور . فقط رضا هرصل ايسه قاجوب استخلاص کریبان ایدیور . لاکن بوشاماق ایچون دکل ! ذاتاً بونجه حقارت و استخفاف کورن ، حیاتک اک لذیذ و شرف بخش نعمتی اولان ناموسی بویله نوزی اوکنده آیاقلر آلتنه آلتوب سفیلر اللرنده فدای حرص و هوس ایدلیدیکی مشاهده ایدن بر ذاتی بردها حیاته مربوط ایده جک برواسطه قالیورمی ؟ ایشته رضاتک قلبی آتش انتقام ایله سوزان اوله رق حیاتدن فقط شو انتقام لذتی طاماق هوسی ایله استانبوله کلیور ؛ اوزمان عالم اسلامک دوچار اولاکلیدیکی بلا و فلاکتلری وجه لایقی ایله دوشونمش اولان و بونلره چاره آرامق سوداسی ایله ترک وطن و دیار ایدرهک اوتیه بری به باش اورمقده بولنان مشهور سید جمال الدین افغانی استانبوله عبدالحمیدک اغفالات و افسونلرینه اویارق دارالحلافه ده اوطوریوردی . بو ذات ده بر زمان ناصر الدین شاهک تحقیرات و جبرلرینه اوغرامشدی ! رضا مشار الیه مراجعت ایدرهک شاه حقنده استفتا ایدر . مشار الیه ايسه شرعاً و عقلاً بویله بر مستبدک آرادن قالمه‌سی ، شمدی به قدر اجرا ایتدیکی ظلم و فسادلرک عوضی آلمه‌سی رضای خدا و ممنونیت نبوی بی موجب اولاجنی اکلامش .

شوقوی رضاتک بتون ترددلرینی بر طرف ایدر ؛ طوغروجه استانبولدن طهرانه عودت ایدر . و بوراده بر مساعد فرصتی بکلر برکون مستبد جبار عادت و وجه ایله اوتیه دن بری سیرانکاهی اولان و شاه عبدالعظیم دینیلن موقعه کیدر ، و بوراده زیارتگاه اولان بر مقبره به داخل اولور . مکرسه رضا بوراده مخفی ایش ؛ همان چیقار و خنجر انتقامی ظالمک سینئه بی‌دادینه صایلار : ظالم در حال روحی ید مؤکل منتقم حقیقی به تسلیم ایدر !

بتون ایران شوخبری برمژده مسرت آمیز کبی قارشیلادی . لکن کابوس اعظمک بر اقدینی ایزلر و آثار تخریباتی شمدی ده ایرانی بوغمقده در . ایران ماده و معنی بتمشدی !..

احمد آقاف

»»»

دولت عثمانیه و فرانسه

۲

دولت عثمانیه‌نک فرانسه «اسکی اداره‌سی» (Ancien régime) ایله حساباتی ، بزم بک بویوک زیانلریمزله قیامشدر : عثمانلی پادشاهلری ، فرانسه قرالیرینی ، هابسبورغ ایمپراطورلرینک تعرضندن ، فرانسه بی

آلمانیا تسلطندن قورتارمشلر ؛ فرانسه قرالیری ايسه ، بوکا مقابل حکومت عثمانیه‌نک استقلالنه «قاتولیق حامیلکی» و «عهد عتیقه» دن عبارت ایکی آغیر زنجیر طاقشلردر . عثمانیلر ، فرانسه دوستلغنی قزانمده دن اول ، اوروپا دولتلرینک دشمنلقلرندن ، بویله دواملی بر ضرر کورمه‌مشلردی . وقتا که فرانسه قرالغیه عقد مخادنت اولندی ؛ دول نصرانیه دن ایلتک ایدندیکمز بودوست ، ممالک عثمانیه ده ساکن قاتولیق روحانیلرینه و شرق اسکله لرنده اخذ و اعطا ایله مشغول فرنگ تبحارلرینه بعض لطف کارلق رجاسنده بولندی . طرف دولندن ، دوستلق نامه ، «فرانسه پادشاهنک» رجاسی اسعاف بوپورولوب ، اولبابده بعض فرامین شاهانه شرفصادر اولدی . فرانسه دولتی ، صوکره دن بو فرمانلری ایسته‌دیکی کبی تفسیر ایدرهک ، «حمایه» و «قاییتو سیونلر» دنیلن حقوق بین‌الدولک اساس و روحنه قطعاً مغایر حقوق موهمه‌بی میدانه چیقاردی . دیگر اوروپا دولتلری ده دولت عثمانیه ایله مناسبتلرنده ، فرانسه دن ده آرز منتفع اولمش اولماق ایچون ، فرانسلره ویربان فرمانلری ، فرانسه ایله عقد اولونان معاهده‌لری نمونه و مثال طوته‌رق ، کندیلرینه ده «قاییتو لاسیون» و «حمایه» حقلرینی طانییه دیوان هایونی اجبار ایتدیلر . روسیه اورتودوکس روحانیلرینک و کیت کیده بوتون ارتودوکس رعایانک حق حمایه‌سنی ادعایه باشلادی . انبکلتزه پروتستان مسیونرلرینک و حتی پروتستان تبعه عثمانیه‌نک حامیسی کبی طاوورانیر اولدی . بو «حمایه» مسأله‌سی ، اوروپا دولتلرینک عثمانلی امور داخلیه‌سنه مداخلات متبادیه‌سنی انتاج ایتدی . بویله جه دولت عثمانیه ایچنده بردکل ، بر قاج دولت تحدت ایتیش اولدی . - اوروپا دولتلری قایتولاسیون حقسنر حقنه طایانه‌رق ، تبعه لرینی دولت عثمانیه قانونلرینه اطاعت مجبوریتندن قورتاردیلر . ممالک عثمانیه ده مسافر اجنیلرک هر بریسی بر سفیر کبی خارج از مملکت حقنی حائز اولدی . حکومت سنیه ، بو کونه قدر ، اجنیلردن ایستدیکی کبی ویرکی آلاماز ؛ مغایر قوانین حال و خرکتلری وقوعه کلسه اونلری اخذ و گرفت ایدره‌مز ، یدعدالته ویره‌مز ؛ دولت بونلره قارشلی ، سائر دولتلر درجه‌سنده حق حکم و اجرایی حائز دکلدر . اوروپا دولتلری حکومت عثمانیه‌نک ، امور اقتصادی متعلق خصوصاتده سرستی افعال و حرکاتی «قاییتولاسیونلری» ایله ایدن ای به تقیید ایتدیلر : حکومت عثمانیه کمرک تعریفه لرینی ایسته‌دیکی کبی تنظیم ایده‌میور . - «حمایه» ، دولت عثمانیه ایچنده بر قاج دولت وجوده کتیرمشدی ؛ «عهد عتیقه» ايسه ، دولت عثمانیه‌نک استقلال و حاکمیتی اخلاص ایتدی ، زیر اسارت سیاسی و اقتصادی بر دولتک استقلالیه تألیف اولوناماز .

حاصلی ، اوچ عصر قدر سورهن اسکی اداره فرانسه‌سنک دوستلغندن دولت عثمانیه‌نک قزانجی ، «حمایه» ایله «عهد عتیقه» ، یعنی استقلال و حاکمیت دولتک وحدت و تمامیت مه‌لک ایکی ضربه اولمشدر . بونی بیطرف فرانسلر محررلری کندیلرینه ده انکار ایتزلر ، مثلاً فرانسه‌نک سابق بحریه ناظری ، محررین سیاسییه دن موسیو دولانسان «مسیونرلر و اونلرک حمایه‌سی» عنوانی بر اثرنده فرانسه

شرقه متوجهه ، داهی دماخی متصل شرق ایله مشغولدر . شمالی ایتالیایی ضبط ایدوب « قامپو فورمپو » معاهده سنی امضالامدن آز اول ، مظفر بوناپارط ، « اهل صلیب سفرلرندن بری ، فرانسه افکار وخیالاتی یورمقدن اصلاخلی قالمایان » مملک اسلامیه دن بحث ایدهرک ، « دیرکتورلر » شویله یازار :

« بزم تورکیه یه یاردیمیز بیهوده در ، دها اولمده دن تورکیه نك انقراض وزوالی کوره جکیز . » وبوانقراضده فرانسه نك بویوک بر حصه قوباره بیلیمه سیچون ، ایتالیانك شرق ساحلنده کائن آنقونا شهرینك وجزائر سبعة یونانیه نك ضبط واستیلاسنی توصیه ایدر ؛ حتی « قورفو ، زانتا وکفالونیا اطلری بزم ایچون ، بوتون ایتالیان دها اهمیت ایدر . » دیر . قامپو فورمپو معاهده سنك عقدندن بر آز صوکرده . دوستلرندن برینه : « آه ، بویوک تشبثلر یالکیز شرقده ممکندر ... » [۱] دیه بوسبوتون قلبی آچار . کوریلورکه بوناپارط ، منکوب ایکن تجدید واحیا صورتیله آله کچیرمک ایستدیکی ممالک عثمانیه یی ، ایلك مظهریتتری عقینده ضبط واستیلا طریقله تحت حکمنه آلق املنده در . مورخ بورژوا ، وثائقه ابتداء ادعا ایدورکه بوناپارط ایتالیا سفری هنگامنده بالذات کننسیسیچون شرق امپراطورانی احیا ایتک ایسته مشدر .

مصر سفری ، بوناپارطك شرق حقنده کی تصورات عظیمه سنك برقسمنی اجراءن عبارتدر . فرانسه مصری آورسه ، انکلیزلره هندده تعرض کسب سهوات ایتدیکی کبی ، فرانسه نك آق دکر حوضه شرقیسنده نفوذ وحاکییتی تأمین اولونوب ، دولت عثمانیه نك پک قریب الوقوع وفاتنده ، میرائی تقسیم ایدیلورکن ، دول سائریه نسبة متفوق بر وضعیتده بولمیه سی قابل اوله جقدی . دیرکتوار ، جنرال بوناپارطی مصرک استیلاسنه مأمور ایتدیکی زمان ویردیکی تعلیماتده مصرسفرینك ، فرانسه جمهوریتی ایله سلطان آراسندن متیمناً جاری حسن مناسبت [واقعا ، اوروپا دولترینك هپسی ، اختلال فرانسه سی علیه اعلان حرب ایتیش ایکن ، سلیم ثالث عصریده دوستلق خاطری ایچون ، انکلتیه نك ابرامنه رغماً بیطرفلی محافظه ایتشدی] خلال کتیریلیمک اوزره ، ایفاسنی توصیه ایتشدی ! . . . دیگر طرفدن ، استانبولده بولونان فرانسیز دیپلوماتلری ده دیرکتوار حکومتک سلطانه دوست وخیرخواه اولدیننی عرض وانباته مأمور اولمشاردی ؛ بوقورناز فرنکلر ، احوال غربیه دن ، حتی مملکتسنده اولوب کچن وقایعندن بیله پک آز خبردار پادشاه وپاشالری ، پک ابله فریبانه ترهات ایله اغفال چالیشیورلردی : جنرال بوناپارطک مصره عسکر چیقارمه سیله ، شهنشاه عالمپناهک او پک زنکیکن ایالتی اصلا لندن قاجیه جقمش . . . بوسفردن مراد ، آنجق شوکتلی پادشاهه قارشی آراده صروده حرکات باغیانیه اجتناسار ایدن مملوکلری تأدیپ ایله دائرة اطاعته ارجاعدن عبارتمش . . . بناء علیه مصرسفری اساساً فرانسه جمهوریتک دولت عثمانیه یه قارشی برنشانه باهره مخادقنی تشکیل ایتدیکی جهته

فرالارینک تورک دوستلغندن بحث ایدرکن ، بونک « قله ریقاللر » طرفندن اویدورمه بر مصالدين عبارت اولدیننی آچیقندن آچیغه اعتراف ایتکده در . [۱]

بویوک اختلاله قدر ، فرانسه نك تورک دوستلغی بر مصالدين عبارت اولدیننی حالدده عجباً اختلالدن صوکره کسب حقیقت ایتشمیدر ؟ بونی اکلامق ایچون ، بعدالاختلال فرانسه نك شرق ایله اک چوق مشغول اولدیننی بر قاج دور تاریخیسنی مجملاتاً تخطر ایتک کافیدر . اختلال فرانسه سی ، تا « دیرکتوار » زمانه قدر کندی موجودیت واستقلالنی مدافعه یه مجبور قالدیغندن شرقی ، قرالارک شرق غننه وسیاستنی دوشمنیه وقت بولاماشدی . لکن تورکیه نك فرانسه ایچون پک تهلمکلی اولان بوزمانده محب قدیمه کلی فائده سی طوقومشدر . فرانسه اختلالی ابتدلرنده ، دولت عثمانیه ، روسیه و آوستریا هیئات متفقه سیله محارب دی . روسیه جاریچه سی قاترینه نك ، آوستریا حکمداری ژوزف ولئوپولک ، فرانسه اختلالی یاغیننی ، پاشلار باشلاماز ، سوندیرمه یه کرکی کبی چالیشمه مه لری ، قسماً لهستانک تقسیمی ایله اوغراشمه لرندن وقسماده دولت عثمانیه ایله محارب بولمهلرندن نشأت ایتمندر .

« قونوانسیون » ، برنجی متفقین اردولرینی فرانسه حدودی خارجیه بوسکورتوب ، آرقه لری صره ، آلمانیا وایتالیایه مظفرانه بر مقابل تعرض اجرا ایتدیکی زمانلردرکه فرانسه ، شرق مسأله سنی ، شرق غننه سنی خاطر لایمیه وقت بولا بیلور . وبواتهاز فرصت هیچده دولت عثمانیه فائده سنه دکلدر .

فرانسه اختلالی رجالدن شرقله اک چوق اوغراشان جنرال نابولین بوناپارط اولمشدر . بوناپارط ، ۱۷۹۴ سنه سی هنوز میرلوا ایکن ، « ترمیدور » انقلابنده حامیلری روبسیهر برادرلری غائب ایدوب ، برمدت متروک ومنسی قالمشدی ؛ پارسک کورولتوسیز ومتواضع بر محله سنده ، کوچوک بر آپارتمانده کچردیکی بو مغموم کونلرده ، کوچوک فرانسه نك ، حدودسز حرص وطمعنی لطمین ایدمه یه ، جکمه تماماً اینانمش ، رتبه سنی ، فرانسه یی حتی بوتون غربی ترک ایله شرقه ، سلطانلر مملکتنه کیدوب ، اولکه سنك تنظیم واصلاحنه چالیشان سلیم ثالث خدمته کیره رک ، افسانه لر منشای ، قهرمانلر وطنی اولان شرقده بویومک ، دولت عثمانیه یی ، کندی اداره سی آلتده وکندی نفعنه تجدید واحیا ایدهرک ، یکی بر شرق جهانگیری ، عصرینک تیمور وفاتچی حالنده تور دیوب غربیه یورومک وبویله جه بوتون اوروپایی قبضه تصرفه کچرمک خیالدرینه طالمشدی . . . لکن بوناپارطک منکوبیتی ، متروکیتی اوزون سورمدی ، « دیرکتوار » ایلك کونلرنده ، ایتالیا اردوسی باش قوماندانلغنه تعیین اولونه رق ، عالم عسکری بی شمدی یه دکن حیران بر اقان اوبارلاق ایتالیا سفرینی اجرا ایتدی .

ایتالیا محارباتی انساننده ، جنرال بوناپارطک جهته حرکتی دائماً

[1] De Lanessan. - Les mission et leur protectorat. Paris, Alean, 1907,

[1] Sorel, - Bonaparte et Hoche en 1797.

دیوان هایونک ، بوندن دولای محب قدیمی فرانسه یه مغیر اولمسی اصلاجا ئز اولمادقنن فضله آروجه اظهار شکران ومنتقداری ایتمه سی بیله ایجاب ایدرمش ... الخ .

متوفی صورهل ، مصر سفیرینک شو دیپلوماسی اینجه لکلیرینی درسندله اکلانور کن کنج سامعینک چوغی کولمیه باشلامشده ده ، معلم محترم کمال جدیتله : « کولمیکز ، دیمشده ، غرب اقوام مدینه سنک ، شمدی یه قدر شرقده تعقیب ایتدیکی اصول سیاست بویله در : تورکلرک هندایلرک ، چینیلرک وطنلرندن بر پارچه قوپاریلوب آلنور ، مال وملتکاری یغما وغارت اولنور ، قاردهش واولادلری طوب و تفنیکله اولدیریلور ، بونکله برابر اولنره قیزمایک ، آثار خصومت کوسترمه یک ، بز سزکله اصلا محارب دکلز ، بز سزک الک ای دوستلریکمز ، دینلور ! »

دیرکتوار ، استانبولده سلطانی و دیوانی قاندرمه یه چالیشیورکن ، بونا پارطده مصرده اهالی مسلمانی دهاکولنج حیللرله آلداتمه یه اوغراشیوردی : بونا پارط ، کندیسنه سلطانک مآوری سوسی ویریر ، امرنامه لرینی آیات قرآنیله حقوق بشر بیاننامه سی ماده لرینی قاریشدره رق یازار ، مسلمانلق ادعاسنده بولنور ، حتی البسه محلیه کینه رک جامعه کیدوب نمازیله قیلار ... جنرال بونا پارط بوازاده سرانه غرابتلریله مصر عوامنی کندیسنه « علی بونا پاردی » دیدیره جک قدر اغفال ایده بیلورسه ده ، دیرکتوار دیپلوماتلری استانبولده بوقدر موفقیت قزانا مالزلر : سلطان سایم ، دیپلوماتلرک یک بدیهی دلائله قولاق آصماز ، صرف حقوق شاهانه سنک تأیید وتقویه سیچون مصره کلن دوشمنمز جنرالک حرکاتی بر وسیله حرب عدایده جک قدر سوء ظنده بولنور ؛ وبنابرین ، دولت عثمانیه ایکنجی متفقین آراسنده داخل اوله رق ، فرانسه جمهوریتنه اعلان حرب ایدر .

دیمک اولیورکه قرالدر زماننده ، هیچ اولمازسه ، برریله رسماً محاربه ایتمه مک درجه سنده دوست اولان و فرانسیز تورکاری اختلال کبیر واونک ولد ووارثی بونا پارط مصر قوملقلرنده ، سوریه قلمه لری یاننده چاتیشدیروب بوغاز ، بوغازه کتیریر ...

آ . ی

مکاتیب

افغانستاننامه :

« دارالخلافه العلیه ده صراط مستقیم جریده فریده اسلامیه سی هیئت تحریریه اداره علیه سته : دارالسلطنه کابل »

محترم اخوان دینمز ، فضائلاب افندیلریمز !

فی ۱۱ جمادی الآخره سنه ۱۳۲۸ تاریخلی ، براسلوب ساده و فقط حسیات عالیله مملو وعزم فداکارانه دیندارانه ایله مزوج نصایح

عمومیة عالمانه وبالخاصه حالاً احوال اسف اشتغال اسلامیه وچاره نجات قومیه حقنده نقاط اصلیه ونکاة اساسیه نی حاوی (صراط مستقیم) ک بریک دیانت بیکر عدینه الحق الیق بولنان مکتوب اخوت و دیانتیر - ورا نه لری واصل دست تعظیم واحترام فوق العاده من اولدی .

مکتوبکیزک : « دوشونجه لریمز قطعات ارضک هر عرضه یاییلمش بولنان بیچاره مسلمان قارداشلریمزک احوال اسف اشتالیدر . » جمله سنده افکار رقیقه ، حسیات انسانیه ومبارزه حیات ایله مألوف ومکلف بولنان انسانلری وباخصوص اسالاس حرکات وتعالیمز تهذیب اخلاق واصلاح حالده کورن اسلاملری جدأ دوشوندره جک وتهیج ایده جک دهشتناک حقیقتلردندر .

زیرا : یالانی صحیح وصحیحی یالان کوسترمک اساسنه مستند بولنان دیپلوماسی اربابی عالم اسلامیتک جهل وغفلتندن استفاده ده یکه تفاخر عدایدیان « آدم براق نه اولورسه اولسون » دستورنی منفعت مخصوصه لرنده دائمی ولا یتغیر برطرزده تطبیق واستعمال ایتکده وزم کی علوم ومعارف وصنایع نقطه نظرلرنده مریض وناتوان بولنان اسلاملری « منیتنه ادخال حق » کی یالیزی حبلرله اویوشدیرمقدن ! وحی زهرلنکدن خالی قالمیورلر .

واقعا برمدت موقته ایچون منفعت مخصوصه وشخصیه لرینی مدنیلره مساعدات ، امتیازات ، یتاقلق صورتیه تأمین ایتش وایده جک ظن ایدن معنوه ومجنونلره شبیه برقسم بدبخت خائن وجهلا ، ردلا ، حسسز ، حیثسز امرای و قتیله اخلاقی بوزولوب وطنپرورلکدن مستغنی ونهایت منقرض اولق رومالیرلی تقلیداً ولایتلرک بر ضرب مثلنه اقتفاء « نردن خشنود قانلیلرسه وطن اوراسیدر ! » مسلککنده دهاک دوشمنی مسلکسزلکنده دوام وکویا خشنود کورونمکه چالیشهرق : « قنادی بیتسه برمورک صانیر خیزه بشارتدر »

« انی فهم ایتز اما کیم زوالنه اشارندر ! »

فجواسنجه ذوق وسفاهتده ونهایت سفالته عالم انسانیته وداع ایدر . لکن بوکیلرک افعال قبیحه واخلاق مذمومه لری دیگر بیچاره لرده سو امثال اولمقدن خالی قالمز ... « نه ایدک نه اولدق ؟ » سوال مقدر ومعنیداریکزه کجانی اوله رق ویریه بیله جک جواب ده ثابت ، متین ، اخلاقی آدملر ایدک . سفالت جهالتی ایجاب ، جهالت ده بوکونکی مسکنت ، مذلت وادیاریمزنی انتاج ایتشدیر . نیچون تابع کتاب واحد ایکن اجزای متفرقه اولدق ؟ « چونکه دینی بوتون مسلمانلرک - قادین ارکک - مجهز بولنسی لازمکلن علم ، صنعت ، عدالت ، حقیقت ، حقوق ، معرفت ، مردلک بولنره متفرع احکام عقلیه ، نقلیه ، حکمییه خواص وحواس سائریه وعادات قومیه لرینه اخلاقلری کی ضعف وکسل طاری اوله رق یاخود جهالت سببیه اشرا واخلاقسزلره آلت اوله رق دعوی ودستور اصلیلری « هرشیثک مقیاس واساسی منفعت » عد اولنان معرفتی وفقط ایکرنج مدنیلرک « آریلق ، غیریلق دوشور ، ضبط ایت » قاعده سنی تطبیق ایتلرینه میدان ویرمش وذاتاً منفعت قومیه وذاتیته منری برتناسب عددی ویا هندسی علی العاده ایله مساحه